

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
 صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
 و یومیه (جبل المتین)
 (عنوان مراسلات)
 طهران خیابان لاله زار
 نائب مدیر میرزا سید حسن کاهانی
 دبیر ادارا آقا عیسیحیحی کاهانی
 غیر از روزهای جمعه همه روزه
 طبع و توزیع میشود

یومیه

هفتاد و دو روز

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالانه

طهران ۳۰ قران
 سایر بلاد داخله ۳۵ قران
 روسیه و قفقاز ۱۰ منات
 سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک
 (قیمت يك نسخه)
 در طهران صد دینار
 سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان مطری

دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

با امضا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

چهارشنبه ۱۳ شوال المکرم ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۴ آذرماه جلالی ۱۳۲۹ و ۲۰ نوامبر ۱۹۰۷ میلادی

اطمینان و خاطر جمعی

اهالی فقیر بیگار ایران از دیر زمانی است که
 بهر وسیله بوده یک جزئی وظیفه و مستمری یا انعام
 استمراری و تکلف یا نحو آنها برقرار نموده خون
 جگر خورده و با هزار مستوی و دفتر دار و لشکر
 نویس و سر رشته دار و وزیر دفتر و عزب دفتر و
 غیر هم سر و کلاه زده و بخیال خود چهار شاهی نان
 دائمی برقرار کرده اند - بسیاری از بیوه زنان و دختران
 ماه طلعت که در عداد نجباء هستند و محل معاششان
 منحصر بجزئی وجبی است که پدران و نیاکان یا
 شوهر ایشان یا برجا نموده و فرمان صادر
 کرده اند - در این دو سال اخیر نرسیدن
 وجبی بدانها فلویشا ترا مگر و برای مخارج یومیه
 محتاج بصرق اندوخته یا فروش اسباب خانه شده و
 بدستخترین وضع زندگانی میگردند و مترصد زمانه
 خوش و روزگار مساعد بودند که ناکه چند نفر طرار
 از خدا و خلق بیخبر بجانشان افتاده خاطرهای آشفته
 و پریشانان را پریشانتر کردند و محض کل کردن
 آب چنان شهرت دادند که مجلس مقدس کایه حقوق شمارا
 قطع کرده و از دادن دیناری ابا و امتناع دارند
 البته هر کس باشد حق دارد متزلزل شود و صدا بناله
 وآه بلند نماید و دور نیست که این عقیده دراذهان
 آن بدبختان رسوخ نماید و دل یا مجلس و مجلسیان
 دیگر کون کنند -

نابراین لازم شد شمه از حقیقت مسئله بنویسیم
 واذهان فقراء و در ماندگان را از اضطراب و کج خیالی

آسوده کنیم مگر طراران دست از حيله و خذعه بردارند
 و راه دیگر برای شیطنت و فساد بدست آورند اگرچه
 بحمدالله راه فراوان است و اسباب کار بسیار هر ساعتی
 رنگی تازه پیدا میشود و هر روز گریه از نو برقص میاید
 و هنوز از شر یکی فارغ نشده گرفتار زحمت دیگری
 میگردند و روشن است که در اول هر کاری خصوص
 چیزکار بزرگی یعنی تغییر وضع سلطنت بلکه تغییر دادن
 تمام امور ملی و دولتی از مجاری سابقه خود ایستیم
 محاذیر حتمی الوقوع است و گمانیکه دامان برای استقرار
 این اساس بر کمر زده باید مردانه اقدامشان نرزد و
 با کمال قوت قلب مشکلات را استقبال کند و بدین اندک
 فکر خود را کم نمایند قوی القلب در دفع موانع و رفع
 مزاحم سعی بلیغ نموده تا بر گردن آرزو سوار شوند و
 بمقامد خویش کاملاً موفق گردند

کلیه باید بدانند که آنچه از مخارج و دفتر خرج
 جرح شده و کم گردیده من جمیع الجهات زیاده از هشت
 کرور تومان نیست یعنی اگر دولت بیست کرور مخارج
 در ساق داشت از آنها فعلاً دوازده کرورش برقرار است
 و تنها هشت کرور از بین رفته و در عوض آنها مخارجی
 دیگر که امروزه بحال ملت و اصلاح مملکت مفید است
 برقرار شده است حالا وقتی شما میشنوید هشت کرور
 کسر شده چنان خیال میکنید که تمام این هشت کرور
 از حقوق ارباب حقوق بوده است و چون کلیه حقوق
 بطور قطع و یقین از هشت کرور متجاوز نبود پس باید
 تمام حقوق را مقطوع کرده باشند و غنی و فقیر را از گرفتن
 کلیه اموال دیوانی بی نصیب نموده اند و باین صریح
 و کبری خیالی فریاد و فغان بر میکشید و بقراری را

حل و انفصال دهند گویا عبدالعزیز حاضر است در جبران معاوضت پولی آنچه بخواهند قبول و امضاء نمایند در اینموقع دولت آلمان نیز غافل نه گشته و فرصت را غنیمت می‌شمارد از فرار اخبار تلگرافی که از طاجر رسیده این اوقات مسیو ولف صاحب‌منصب آلمانی و بارون چودی معلم سیاسی که هر دو را سلطان از دیرگاهی برای مستشاری حضور دعوت کرده بود چاباری نزد سلطان حرکت کرده اند

(حبل المتین)

در مسئله استقرای مرا که دوچار انکالات شده اند جای ارفع الدوله خالی است ولی درباب دعوت مسیو ولف (مامور نظامی) و بارون چودی (مامور پلیسی و معلم) آلمانی حاجت بشرح و بیان نیست وای بر سلطنت و مملکتی که مستشار و مشاور سلطان نش دو نفر مامور نظامی و سیاسی از اجانب باشند یکی به نعل بگوید یکی زند برمیخ بلی مامور نظامی و معلم در هر درباری تزلزل اجلال ارزانی فرمایند اثرات کلی بر قلوبشان مترتب میشود خصوص اگر از طرفی یک همسایه قوی بدر بار همجواری ضعف خود ورود نمایند خداوند هیچ قوم را گرفتار چنین مصائبی ننماید که در آن هنگام نیشها بر روی زخم مزمنشان زده خواهد شد و بر شدت درد خواهد افزود چنانکه وزیر امور خارجه باید در نهایت آرامی استماع فرمایشات ناگوار آندو بزرگوار را نموده و بقول معروف زیر سیلی درکند و روی خود نیارود اگر چه این خشونت و سختی لجه راجع بفرستادن مامور باطریش و آلمان باشد و معلم را هیچ قسم حق مداخله در آن امر نباشد عجب مسلمانها با هم شباهت دارند و اوضاعشان قریب بهم است که تا مامور نظامی و معلم سیاسی بمراکش معین میشوند عکس در یک مملکت اسلامی دیگر هم چاره گر میگردد و همان مسلکی که در اینجا پیشنهاد میشود در اینجا نیز دستور العمل میسازند .

من که در این موارد سکوت را اقرب بمسئله میدانم زیرا که شاید تهنیدم میکنند امامردم میگویند معلم باید صاحب اخلاق حسنه و ملکات فاضله باشد خصوص معلمی که ولیمه دولت و پادشاه آتیة مملکت را تربیت کند این معلم باید خون ایرانی در عروقش دوران داشته باشد غیرت ملی و دلسوزی وطنی و اصلاح طلبی و حسن خلق و لطف کلام و آداب و معقولیت را بوجه اکمل دارا بوده بیادش آتیة مملکت مجموع این اوصاف و اعمال را سر مشق بدهد تا در ظل چنان پادشاهی ملت آسوده بافتد

و ظل الساطان و نایب السطنه و چند تن دیگر از اخوان و اعمام سلطنت و تقریباً چهارصد هزار تومان از همین چند نفر مدد است که گسر شده — در خصوص مخدرات و زوجات و خواهران و عمت و خالات نیز میتوان بدویست هزار کسری را حساب کرد زیرا که تنها از یک نفر هشتاد و بیست هزار تومان اطع کشته ، باقی ماند دویست هزار تومان دیگر که قسمت بزرگش از حقوق اعیان و اشراف و مستوفیان است و ربطی بقراء و ضمضاء ندارد منتهمی اگر همه آنچه از خوردن یا کسر شده باشد بیست هزار تومان باشد و ازین بیست هزار نیز یک قسمت بابت تعلیات بوده مثل اشخاصیکه مرده اند و وارث نداشته و حکام یا مستوفی محل همه ساله خودشان از دولت گرفته میخورند و بر فرض آنکه نصف مقطوعی از این بابت باشد تنها ده هزار تومان باقی میماند و چون بر همه ارباب حقوق جزء که در تمام ایران هستند تقسیم کنیم مال طهران یا نصد تومان خواهد شد یعنی حقوق ضمضاء که در طهران هستند من جمیع اجزای نصد تومان هم شده پس خاطرها بیجهت متزلزل نباشد و فریب شیاطین جن و انس را نخورید و با این اساس مقدم دل بردنند که مقصود مجلسیان جز راحت و تحصیل ثروت از برای شما نیست و السلام

(ترجمه و نقل از جراید فرنك محض عبرت و اتقوا ایرانیان)

از شماره ۳۶۵ (روس) روزنامه روسی تنظیمه

در بطرز بورغ در تحت عنوان ذیل

پول ! پول ! پول !

تعطیل ظاهری در بحران (مرا کو) با اعتقاد عقلای عصر بواسطه بی پولی سلطان عبدالعزیز و هم برادر یا غیش مولی حنفی است و کلای طرفین جواهرات سلطنتی را بار بار حمل به بازار فرنك میکنند که بلکه بطریق استقرای سیاسی یعنی بتقویم کرای مبلغی هفت استقرض نمایند عبدالعزیز جواهرات شخصی خود را بلندن فرستاده و دو کرویر لیره قرض میخواهد ولی بانک های لندن فقط یک کرویر می دهند عرصه برای سلطان چنان تنگ شده که گویا خیل دارد اگر پولی در موقع نرسد برود ؛ یکی از صلاح حسین متحصن شود ! سیاح معروف آفریقا (مسار کیز دو سکو نراق) نام فرانسوی که و تابع نکر روزنامه (اکودو پاری) میباشد در ضمن اسرار تلگرافی جداً فرانسویان را تحریک و تحریص میکند که مجلا چهارینچ ملیان فرانك بسطان فرسوزی داشته و موقع فرصت را از دست ندهند تا یک تیر هزار خرگوش بزنند و تمام مسائل معاطله حلیه را مقضی المرام

نه انگه زبانش از شمشیر برنده تر و سینه اش از فضای خانه مساکین تنگتر دستش در تحت اطاعتش نبوده و باسلحه آشنا باشد پاس آداب انسانیت و یامای مدینت را ندانسته احترام یگوزیر نمره اول مملکت را لازم نشارد و با عین اینحال پادشاه آتیه را چگونه توان در دست نادانی چنین بد اخلاق آدمی سپرد و مستقبل وطن را ملاحظه نمود البته امر امپراطور آلمان را مثل پادشاه کره تربیت میکردند امروز بر ممالک امپراطوری آلمان همان مصیبت وارد میشد که بر مملکت کره وارد شده است —

واما بی پولی مولی حید چشم بعضی شاهزادگان مارا ترسانیده چنان پول دوست شده اند که دیناری به بانک ملی نمیکشوند همراهی نمایند تا بعدها محتاج بفروش جواهرات نشوند مبادا یک روزی در تجملات قصانی حاصل آید

تلکرافات خارجه

از لندن بانکه مراجعه بانگها بصدی هفت رسیده مهبذا از اطراف بارهای طلا بطرف امریکا کشیده میشود تا شاید رفع بحران بخوشی بشود بنا بر دفتر احصائیه تجارتي بر واردات انگلیس در ماه اکتبر متجاوز از ۶ کرور لیره افروده شده و بر صادرات نیز متجاوز از ده کرور زیاد شده است فرق پاتیگیه عمده مجلس دومی روس از این قرار شدند یکصد و نود و پنج نفر فرقه مونارشیت (هوا خواه سلطنت و اقتدار امپراطورند) یکصد و بیست نفر از فرقه اوکتوبرست (ترئیسات و عقاید پلنیکي اعلیحضرت امپراطوری را که در ماه اکتبر تعیین فرموده بودند این فرقه معتقد و طرفدار انقلاب و پلنیک اند) و ۲۷ نفر خواهان کمیونی قوسون دوازده نفر موسیالیست (اجتماعیون و طرفدار عموم)

بنا بر خبر تلگرافی از بطرز بورغ تخمین بودجه سنه ۱۹۰۸ که وزارت مالیه روس تعیین نموده معلوم میشود که یکصد و نود و هشت میلیون منات کسر و باقی خواهد بود و ۶۷ میلیون از این مبلغ از بابت مخارج و محاسبات مربوط بچک بازا بون است ماخذ این مبلغ کسر بودجه را باید با متقاضی بر نمایند چنانچه در ماه ژویه اخبار شد که معاون وزارت داخله روس در مسئله خیانت در خرید غله بجهت قحط زدگان بمعرض استنطاق آورده شد نتیجه آنکه مشار الیه مقصر و بمجازات که سلب تمام ثنونات و مناصب

وخلع از خدمت ملت باشد تا سه سال محکوم گردید ریح بانک امپرا طوری آلمان بدرجه ترقی کرده که تا حالا دیده نشده بود اجماع مردم قبل از آنکه در باب بانک باز شود حاضر شده که بروات خود شانرا تنزیل کرده اخذ نمایند از تاریخ ۵ ماه گذشته الی حال متجاوز از صد کرور مارک از این بانک خارج شده و باینواسطه مرابحه بانک رو بتزاید است در این بحران بانگها قریب پنجاه و یک میلیون دولار طلا (دولار یکتومان است) در ارو پا معامله شده و با امریکا آورده اند

وزیر امور خارجه در مجلس اعلان نموده که فراغتشان مراکش بهبودی حاصل شده بنحویکه میتواند قسمتی از جهازات را که مامور اتحادیه بوده اند احضار و مرخص نمود زیرا که سلطان مراکش بوزیر فرانسه مقیم مراکش همه قسم اطمینان داده که قرار داد های سرحدی را کابلا بموقع اجرا گذارد

تیر من صدر اعظم انگلیس در عمارت بادیه لندن نطق فصلی نمود قسمتی از آن این که عهد نامه ما با دولت روس و سیله عظیمه خواهد بود در حفظ و بقای صلح زیرا که بوسیله آن عهد نامه مسائل سرحدی تصفیه و قطع گردید و اختلافات مرتفع شد و از این مسئله یقینا فایده بهالم مدینت و انسانیت عاید گردید

دیگر از قحط و غلا و وقوع طاعون در هندوستان اسباب اسف و نگرانی کای است و عموم اهالی انگلیس از شاه و رعیت از تحمل و حس وطن پرستی اهالی هند بخوبی مستحضر و در آن شرکت دارند

تبریک

انجمن محترم آذری بایجان که از شهرت و کثرت خدمت مستغنی از تعریف و توصیف است و کمالات اعضایش مردمان وطن پرست غیرتمند و پرهمنند در این ایام بواسطه یک رئیس تازه که تازه باتفاق آراء منتخب شده رونق و جلوه تازه گرفته و زیاده از سابق مورد توجه وطن خواهان و امید کاه امید واران شده است یعنی بعد از استفتاء مرتضوی جناب آقای آقا سید حسن تقی زاده که حیت فضائل و مکارم و شهرت جلالت قدر و علو مقامش کران تا کران را احاطه کرده بریاست انجمن بر قرار و جناب معاند السلطنه که در صفات حسنه و اخلاق حمیده تالی جناب معظم است بسمت نیابت ریاست انتخاب گشتند از این حسن انتخاب نهایت خوش وقت شده و هر دو وجود مظلمین را تبریک و تهنیت میگوئیم

(حسن الحینی الکاشانی)